

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004. mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2143 din 11.04.2022

La nr. 04/2-09/653 din 01.04.2022

Ministerul Culturii

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/199 (capitolul „Zona de Centru” compartimentul „Municipiul Chișinău”, capitolul „Zona de Nord” compartimentul „Raionul Soroca”).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

MINISTERUL CULTURII	MINISTERUL CULTURII	MINISTERUL CULTURII
REPUBLICA MOLDOVA		
MINISTERUL CULTURII		
Nr.	<u>1404</u>	
"	<u>11</u>	" <u>04</u> 20 <u>22</u>

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELP22/7867 din 07.04.2022

la proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/199 (capitolul „Zona de Centru” compartimentul „Municipiul Chișinău”, capitolul „Zona de Nord” compartimentul „Raionul Soroca”)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Culturii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Hotărâre a Parlamentului, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *“etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Culturii, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md la data de 10.12.2021, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Proiectul de hotărâre este elaborat, inclusiv în rezultatul demarării procedurii de clasare (atribuire a statutului de monument) prin Ordinul nr. 34/2019 și Ordinul 146/2020 cu privire la actualizarea/completarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobate de ministrul culturii, în temeiul prevederilor art.17, 18 și 19 din Legea nr. 1530/1993.

Totodată, în baza studiului de inventariere a unei părți a fondului arhitectural-istoric din municipiul Chișinău, efectuat de MC în anul 2020, au fost depistate necorespunderi de adrese (denumiri de străzi sau numere).

Finalitățile urmărite prin adoptarea proiectului de hotărâre sunt: - actualizarea Registrului monumentelor prin corectarea unei erori identificate în rezultatul inventarierii, privind adresa poștală a monumentelor; - luarea sub protecția statului a bunurilor cultural-istorice vizate în proiect, în scopul păstrării autenticității și punerii în valoare a acestora în calitate de elemente ale patrimoniului cultural național, accentuând însemnătatea lor pentru circuitul vieții cotidiene, astfel contribuind la dezvoltarea durabilă a economiei țării.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993, fiind operate modificări la capitolul „Zona de Centru” compartimentul „Municipiul Chișinău” și capitolul „Zona de Nord” compartimentul „Raionul Soroca”.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind asigurarea unui cadru normativ perfecționat pentru protejarea monumentelor de for public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Implementarea prevederilor prezentei hotărâri a Parlamentului nu necesită alocări financiare suplimentare din bugetul de stat.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Culturii în rezultatul demarării procedurii de clasare (atribuire a statutului de monument) prin Ordinul nr. 34/2019 și Ordinul 146/2020 cu privire la actualizarea/completarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobate de ministrul culturii, în temeiul prevederilor art.17, 18 și 19 din Legea nr. 1530/1993. Finalitățile urmărite prin adoptarea proiectului de hotărâre sunt: - actualizarea Registrului monumentelor prin corectarea unei erori identificate în rezultatul inventarierii, privind adresa poștală a monumentelor; - luarea sub protecția statului a bunurilor cultural-istorice vizate în proiect, în scopul păstrării autenticității și punerii în valoare a acestora în calitate de elemente ale patrimoniului cultural național, accentuând însemnătatea lor pentru circuitul vieții cotidiene, astfel contribuind la dezvoltarea durabilă a economiei țării.

Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

07.04.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal